

Quæstionum, Et Resolutionvm Legalium Libri Duo

Quæstionum, Et Resolutionum Legalium Libri Duo - Quorum Prior in duas Partes divisus, continet Resolutiones Beneficiales, Canonicas Et Regulares: Secundus Controversias Civiles determinat

Tonduti, Pierre François de

Lugduni, 1683

Cap. LVI. Ecclesiam Cathedralem, quæ propriè matrix dici potest, totius diœcesis esse parochiam: & fundatam habere intentionem in Ecclesiis auxiliatricibus, quas succursales vocant: ibique non esse ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98367](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98367)

Quæst. & Resol. benefic. Cap. LVI. 85

SUMMARIUM.

- Ricc. in dicta prax. matrim. decis. 331. & decis. 233. num. 6. ubi hoc locum etiam habere vult, etiam si non intervenisset iuramentum: Bonacin. de matrim. quest. 1. punct. 2. num. 1. Talisque coactio fieri potest etiam per capturam personarum, & per censuras Ecclesiasticas. Sanch. de matrim. lib. 1. disput. 29. n. 4. in princip. Ricc. collect. 231. Seraphin. decis. 1112. n. 1. † Ampliatur etiam si mulier diceret se fidei, & animo se non obligandi promississe. Bonacin. loc. citat. num. 4. versic. Dico ex vi iuramenti.
- 22 Itaque cum non ad explorandam voluntatem, sed pro securitate executionis fieri debeat sequestratio, non debebat amoveri à sequestro donec lis fuisset plenè terminata. Gutier. dict. cap. 37. num. 3. versic. & quidem primo casu. Alex. consil. 161. numero 10. lib. 5. Craver. consil. 190. per tot.
- 23 Eadem ratione in illa causa matrimoniali Tholosana, de qua supra, n. 16. Dicebam puellam usque ad exitum causæ in loco tuto sequestrandam, nec à sequestro amovendam, donec lis fuisset finita, juxta conclusiones supradictas, per text. in dict. cap. cum locum, de sponsalib. his verbis: Mandamus quatenus puellam, de cuius matrimonio questio ventilatur, in demo in qua nihil eam timere oporteat, facias honeste reneri, donec prædicta causa terminata fuerit, & sententia sine contradictione cuiusquam valeat executioni mandari. Ratio est, quia agebatur contra ipsam ad observationem fidei datæ.
- 24 Et è contrario, in alia matrimoniali Montis Adhemarij, in qua solum tractabatur de exploranda voluntate sponsæ, quæ in quadam arce detenta declaraverat se nolle illud matrimonium: deinde verò ad libertatem reducta, contrariam fecerat declarationem, & primam revocaverat. Dixi locum quidem esse sequestro, sed sponsam, facta sua spontanea declaratione, dimittendam esse, nec in sequestro amplius detinendam, juxta conclusiones prædictas, & tradita per Gutier. dicto cap. 37. num. 3. versic. & videtur, & versic. ceterum, & num. 5. Et ex eodem fonte deducuntur ea, quæ de muliere conjugata in sequestro retinenda, vel dimittenda, superius diximus num. 7. & seq. quæ hic non repetuntur.
- 25 Ultimo advertendum est post Gutier. dict. cap. 37. numero 3. in 2. casu, versic. quod sic ex meritis causæ, posse iudicem, si iura sint in ambiguo, puellam nondum nuptam parentibus committere, datis fidei iussoribus idoneis: qua tamen in re iudex circumspiciendus admodum esse debet, & advenire utrum fidei iussor sufficiat, ut per eum sententiæ proferendæ executio non reddatur elusoria: qua in re multum poterit illius arbitrium.
- 26 Nonus casus in quo dubitari potest, utrum sit locus sequestrationi, nempe quando uxor allegat maritum impotentem: exponitur inferius. c. 79.

CAPUT LVI.

Ecclesiam Cathedralē, quæ propriè Matrix dici potest, totius diocesis esse parochiam, & fundatam habere intentionem in Ecclesiis auxiliatricibus, quas Succursales vocant, ibique non esse cogendam Vicarium perpetuum constituere, præsertim si sit in immemoriali consuetudine presbyteros amovibiles, & salaratos deputandi.

Tom. I. Pars I.

- 1 Ecclesia metropolitana, vel cathedralis, est communis parochia totius diocesis.
- 2 Quilibet potest recipere sacramenta in Ecclesia cathedrali.
- 3 Qui in festo Paschæ communicat in Ecclesia cathedrali, satisfacit præcepto Ecclesiæ.
- 4 Ecclesia cathedralis, ob sui parochialitatem, habet regulariter fundatam suam intentionem in exaltatione decimarum.
- 5 Ecclesia inferiores censentur in dubio constructa ad auxilium & succursum cathedralium.
- 6 Ecclesiæ inferiores erectæ in parochiales, habent titulum collativum & perpetuum.
- 7 Non potest procedi ad erectionem parochia per viam separationis ab Ecclesia cathedrali, nisi de consensu ipsius Ecclesiæ cathedralis.
- 8 Concil. Trident. sess. 21. de reformat. cap. 4. non habet locum quando in loco remoto adest oratorium, aut Ecclesia succursalis.
- 9 Ecclesia in qua sacramenta administrantur nomine Ecclesiæ cathedralis per presbyteros deputatos, & amovibiles, dicitur succursalis, seu auxiliatrix Ecclesiæ cathedralis.
- 10 Matricis Ecclesiæ nomen varias quidem habet significationes, sed præcipue applicatur Ecclesiæ cathedrali.
- 11 Sacerdos Ecclesiæ auxiliatricis non dicitur Rector, sed officiator.
- 12 Amovibilis presbyter, non proprio, sed deputantis nomine possidet.
- 13 Possessio deputati ad tempus, finito tempore expirat, & non est manutentibilis.
- 14 Amovibilis Vicarius in Parochiali deputatus, potest amoveri sine causa; sed non animosè, aut ex odio: hoc enim casu posset iudicis officium implorare.
- 15 Dato summo perpetuitatis, possessio longi temporis manutentibilis est.
- 16 Officia Ecclesiæ amovibilia dari possunt ad vitam cum consensu capituli, & auctoritate Papæ.
- 17 Episcopus non potest revocare concessionem ad vitam officij manualis, si Papæ confirmatio accesserit.
- 18 Qui semel officium amovibile consensu dari ad vitam, non obligatur ad id in futurum.
- 19 Amplia ut per talem consensum, si de ejus animo, vel protestatione appareat, sibi non præjudicet in petitorio, nec in possessorio.

Ecclēsia Cathedralis curam animarum per vicarium temporalem, & ad nutum amovibilem exercere solita, in quodam civitatis suburbio semel vicarium, durante eius vita, in illius suburbij Ecclesia pro sacramentorum administratione deputaverat. Illo autem vita functo, quidam vicariam illam sub nomine perpetui beneficii impetraverat: Unde quæsitum fuit, utrum talis impetratio subliteret. Et negativè responsum fuit.

In primis enim supponendum est, Ecclesiam Metropolitanam seu Cathedralē esse communem totius diocesis parochiam: probatur in cap. 2. & ibi Gloss. & DD. de peniten. & remiss. in 6. in verb. suo subdito, ubi dicit Archiepiscopus Ecclesiæ cathedralis, quoad sacramenti penitentiae administrationem, reputari Vicarium Episcopi. † Et de iure quilibet potest sacramenta recipere in Ecclesia cathedrali.

H &c

- & majori, quæ dicitur parochia totius diœcesis. *Glof. in cap. officium 3. in verb. à foris veniunt, de offic. Archipresb. Card. in Clem. dudum, §. verum, de sepulch. Barbol. in dicto cap. officium, num. 4.* Unde & quoad administrationem sacramenti matrimonii, Archipresbyter Ecclesiæ cathedralis dicitur ad hunc effectum proprius Parochus: exceptis tamen locis, in quibus de consuetudine talis illi potestas non conceditur, ex notatis per Sanch. *de matrim. lib. 3. disp. 28. num. 1. & 2.* Eademque ratione, quamvis omnes utriusque sexus fideles, semel in anno teneantur in propria parochia sanctissimam Eucharistiam sumere, ex cap. omnes utriusque sexus, de pœnitent. & remission. tamen præcepto satisfaciunt, si sacram synaxim accipiant in Ecclesia cathedrali. Bonacin. *de sacram. Eucharist. disp. 4. quest. 7. punct. 2. num. 11.* & ista Ecclesia cathedralis, tanquam matrix, habet intentionem fundatam in decimis, ob jus parochialitatis: cap. cum contingat 29. & ibi *Glof. in verb. de jure communi, de Decim. & ibidem Barbol. num. 7.* Aliæ verò Ecclesiæ intra diœcesim constructæ, nisi habeant suos limites distinctos, cum juribus parochialibus separatis, censentur rectæ & fundatæ ad succursum Ecclesiæ cathedralis; si erectæ ea ratione probentur post fundationem ipsius cathedralis. *Rebuff. de decim. quest. 6. num. 20.* Monet. *cap. 7. quest. 1. num. 30.* Sed Ecclesiæ in parochiales erectæ, cum suis limitibus distinctis, & separatione, & dismembratione juris parochialis, habent titulum collativum & perpetuum; & suo nomine proprio habent forti pœnitentialis excipitium; & constituitur in illis verus Ecclesiæ parochialis Rector. *Rota decif. 272. num. 2. part. 1. recent.*
7. Secundò supponendum est, quod si Ecclesia matrix non consenserit separationi, & distinctioni parochiæ; non potest ad talem separationem procedi, propter magnum præjudicium quod ipsi inferretur. *Rebuff. in praxi, tit. de erectione in curatam, & paroch. n. 4. Costa de subsid. remed. 75. n. 3.*
8. Verum quidem est, quod ex Concilii Tridentini dispositione *sess. 21. cap. 4. de reformat.* quando propter loci distantiam parochiani, sine magno incommodo ad audienda divina officia accedere non possunt, prout in hoc casu, in quo locus erat satis remotus; Episcopi invititis Rectoribus novas parochias erigere possunt: sed hoc intelligendum est ut locum non habeat, quando in loco illo remoto & difficilis accessus, adest Ecclesia seu oratorium cum fonte baptismali, ibique Rector apponeret unum Sacerdotem in sui adiutorium. *Ricc. in praxi rer. for. Ecclesiast. decif. 554. n. 6. Menoch. consil. 477. n. 9. Cost. de subsid. remed. 75. num. 10.*
9. Quamobrem Ecclesia ista, quæ in suburbio erecta fuerat in adiutorium tantum Ecclesiæ matri, seu cathedralis, non erat parochia distincta, & independens à matrice; sed erat potius Ecclesia succursualis, seu auxiliatrix addita Ecclesiæ matri. *DD. in d. cap. ad audientiam 3. de Eccles. edificand. Petr. Gregor. de benefic. cap. 10. num. 26. Decius in cap. ex parte 2. num. 1. & 2. de rescript. Non negamus tamen, quin Ecclesia matrix dici possit quæcumque alias habens sub se; licet non sit cathedralis, ut dicit *Rot. d. decif. 272. part. 1. recent.* sed propriè loquendo, matrix vocatur Cathedralis Ecclesia: ut dicit *Dec. in d. cap. ex parte 2. de rescript. num. 2.* & est text. in cap. venerabili 22. in fin. de verb. signific. ibi: *Nos enim per Matricem Ecclesiam, Cathedrales intelligi volumus.**
10. Sacerdos autem, qui in ista Ecclesia auxiliatrice deputatur, non dicitur Rector, sed officiator; &

est capellanus ad nutum amovibilis, ut dicit ibidem *Dec. n. 1. Bald. consil. 18. n. 1. volum. 5. titulus enim canonicus Rectoris non potest conferri, nisi à Diccelsano: ut dicit Baldus ibidem.*

Et talis conductitius non possidet nomine proprio, sed nomine conducentis: *Bellamer. consil. 38. per tot. maxime in versis. nec secundum dici potest.* Ideo dicitur habere simplex salarium, & non titulum: *Garc. de benefic. part. 1. c. 2. num. 93.*

Neque ex deputatione talis curati amovibilis, illiusque nominatione, prætendi potest aliqua possessio manutentibilis: quia possessio ad tempus limitatum concessa, finito tempore expirat. *Garc. d. cap. 2. num. 87. part. 1. Gratian. discip. forens. cap. 167. num. 22.*

Si tamen deputatus iste ad exercenda jura parochialia, quantumvis amovibilis, expelleretur et mera animositate, & in odium accusationis, atque animo vindictæ; tali sic remoto competere officium iudicis, seu superioris: *Gratian. d. cap. 167. num. 22.* Cessante autem malitiâ, potest ad libitum removeri, etiam sine causa: *Rot. decif. 778. n. 1. & 2. part. 1. divers. Gratian. ubi sup. n. 27.* quia removersi utitur jure suo. *Cavaler. decif. 72. num. 5.* & qui tamen *num. 1.* dicit, quod si possessio esset longi temporis, daret aliquem statum considerabilem ad effectum manutentionis vel reintegrationis: *capitulum de elect. dummodò prætenderet beneficium esse perpetuum, & de eo sumum daret. Post. de manent. observat. 52. num. 24.*

Possunt tamen ista officia manualia & amovibilia concedi ad vitam deputati, accedente consensu capituli, & autoritate Superiorum: *Rebuff. consil. 110. num. 8.* ubi dicit, quod si Vicarius de consensu Episcopi fuerit deputatus ad vitam, & ista deputatione fuerit autoritate sedis Apostolicæ confirmata, non poterit deinde ab Episcopo revocari. Sicut in simili, valet conductio decimarum facta ad vitam conductoris: ut dicit *Monet. de decim. cap. 5. n. 65.*

Sed ex unica concessione non colligitur mutatio status, nec propterea cogendum est capitulum post mortem secundarij, seu adiutoris, aut vicarii illius, alium perpetuum nominare, seu constituere: cum constet de mente concedentium, qui noluerunt sibi in futurum præjudicare. *Nicol. Garc. de benefic. d. part. 1. cap. 2. num. 114.* quia ultimus status in beneficalibus attenditur in dubio, secus quando constat clarè de intentione illius, qui noluit sibi in futurum præjudicare. *Garc. d. num. 114.* Adco ut nec in petitorio, nec in possessorio jus quæsitum dicatur, ad effectum inducendi perpetuitatem. *Rota apud Garc. loc. citat. num. 94.* ubi dicitur, hoc magis procedere, quando in tali concessione ad vitam facta, fuit expressa protestatio præservatum iurium concedentis. Et *part. 1. c. 2. num. 16.* ubi dicitur non attendi ultimum statum, si non collatur de erectione vicariæ perpetuæ. Et ex his fuit conclusum, illum qui vicariam istam amovibilem cum beneficio perpetuum impetraverat, non esse in impetratione fundatum, & illa vicaria semper amovibilis remansit.

CAPUT LVII.

De interpretatione ordinationis Regiæ, quæ cavetur devolutarios omnes tunc recipiant, re idoneæ, antequam in iudicio recipiantur.